

—

బాపూ! వానరులపండా వేంకటరమణమూర్తి.

శ్రీమద్భక్తకళ్యాణం గణపతి మహారాజాలయం

శ్రీ శ్యామ కర్మముల నరహరి గోపాలకృష్ణుడు

హుక్కు కందుక మృగవ్యక్తి యాధిష్టాబును

హిందూ వైద్యులునగు

జి. రాజామణి స్వస్థగారికి

రచించబడినది.

மாண்புமிகு பேரவைத் தலைவர்:

విశాఖపట్నం **విశాఖపట్నం** 1954

1906.

1906.

శ్రీ కృష్ణుఁ

కవి ప్రశంస.

క॥ అనుభవరసిక సమన్వయము ననుగుణముగ రెండో భూమి యగుంటులలో వెనుక గనకశ్రేణుకముండెఁ బ్రియ రాజామణికి సుకవి వీరు దొసంగెదగుక॥

కౌ॥ వ్యాయామంబుల రాజభటనములన్ వాక్యోపపత్తయిలక॥ భూయోవైపుణమొందిసద్రసిక తాభూమోతరంగాధ్యుడై మాయాతీతమవృత్తిచే మిగుల సమృద్ధాని రాజామణి కేయోనామ కవీంద్రుడొప్పు నిబుధ శ్రేణిమనోహరియై॥

శ్లో॥ సత్యాహింసానసూయా ప్రియవత్సనసదోల్లాసనంవర్ధమాన॥ పేమాదార్యక్షమాదైయః ప్రథమగణిత తాంప్రాప్తయోబుధేంద్రైః ఆనందేంద్రప్రకాశా మురతరురివ పాప్తరాజాపతారః॥ పాయాద్రాజామణే త్యాముపహృతకవనం మర్త్యనారాయణాంకః॥

10-5-96	} ముదుంటై నరసింహోచార్యులు,
తీజయనగరము.	
	సంస్థానపండితులు.

అనుభవరసిక సమన్వయము ననుగుణముగ రెండో భూమి యగుంటులలో వెనుక గనకశ్రేణుకముండెఁ బ్రియ రాజామణికి సుకవి వీరు దొసంగెదగుక॥

శ్రీ కావ్యై నమః.

రామకథాకరందము.

క॥ శ్రీవనితామానసరా

జీవనాధువ్రతుండు సకల జీవాధారుం

డావిష్టుఁ డెల్లవేళల

శ్రీవేంకటరమణమూర్తిఁ గృపనేనునిలన్.

1

క॥ సారథిజిప్యలతోడను

వారాన్నిధిదోచిన రమ వారక సోదనున్

ధీరలలిత గుణకలితుఁబు

ధారాధ్యుని వేంకటరమణాభిఖ్యపిఘన్.

2

క॥ గిరిగనయా హృదయేశుండు

సురనక్తంచరనుతుండు శూద్రాద్రిచరుం

తురగాభరణుండు మను బా

తురుపండాన్వయ పయోధి కువలయమిత్రున్.

3

క॥ మేనానీహారగిరుల

మానసమిగు రెత్తదోచి మదవాంతకుసా

మేనుగొనిన సాధ్వీమణి

మానుగరక్షించుఁ గాత మర్కటవేతన్.

4

- క॥ సనకసనందన ముఖస
స్త్వనిలోకనూతుఁడు విరించి మోహన్మకుండై
మనుచుత బొకురుపండా
ఘనవంశసుధాబ్ధివిధుని గావ్యాధిపతిఁ. 5
- క॥ సంగీతము సాహిత్యము
పొంగుకుచుద్యయముగాగఁ బొలుపునుగనువా
గంగనవేంకట రమణవి
ఘన గరుణాదృష్టి మనుత బుధులొననఁగావ్. 6
- క॥ గిరిజలసు వాఁకిలునిఁపి
శరంబులాడుతఱి శివుఁడుచనుదేరరణం
బురుగతి సఁపిన గణపతి
కరుణామతి శుభ ముల్లాసఁగి కాఁకుఁ గృపిపతిఁ. 7
- క॥ శ్రీనగరనయా వాణి
జానిజనని సన్నిసూర్యచంద్రాక్షిని ని
త్యానందఖనిసి గాల్చిని
ధ్యానింతు నితాంతభక్తి యహరహమొసఁగన్. 8
- క॥ శ్రీవేదయనగరపతిని ను
ధీనుతానంద గజపతిని సకలకళా
ధీవజ్రపిఠిని వాద్దురు
భాపింతునిరంతరంబు భక్తిదలిర్పన్.

క॥ బుధనుతు రత్నబలిజకుల
సుధాబ్ధివిధు సగ్యచరితు సూరిందుర్యశో
నిధినంగనాహృదంబుజ
మధుకరుగోపాలకృష్ణ మద్విరనెంతున్. 10

క॥ శివకేశవ భక్తులకును
గవివరులకు సాధువులకుఁ గవితారసముం
జవిచూడం గలసతులకు
నవిరళతర భక్తినతుల ననయమొనర్తున్. 11

క॥ అనియిష్ట దేవతాదిక
నినుతులు గావించియొందు విమతచరితవాఁ
కొనఁగాఁదలంచు నత్తటి
ననఘుఁడు తియ్యార్థి శంకరాగ్రణిమైత్రిన్. 12

క॥ ననుఁగాంచి కాళిదాసా
యనయము నీయాశుకవిత నగ్గింతుబుధుల్
జనసుతమగు రామచరిత
ఘనతరమధురోక్తి టూకిగాఁబలుకఁమిటన్. 13

క॥ ఘనయశుఁడగు నాపటదిక్కి
ననముగఁగృతియిచ్చిపలుకుమని తనచిటున
వ్వెనయఁగా వితరణబలి
మనసిజమూర్తి యతఁడాడ మైకొనివేడుక. 14

క॥ శ్రీరఘునాయక చరితం
 బారూఢిగఁ బలుస్థదాన నఘహరణచుగుణ
 ధారుణినని సీతాపతి
 హరిత్రముఁబలుకువాఁడ శంకరనుతిగాన్. 15

క॥ ధరణీస్థలి బ్రహ్మకులము
 చిరతరసౌరవముగలిగి చెలువొందుగదా
 సురవందితమైయట బా
 కురుపండాన్వయము వజ్రలుఁగువలయమలరన్. 16

క॥ బాకురుపండాన్వయమున
 భూకాంతులు ధీరతులు సుభోగవరులు లో
 కయశులు శోభిలితట
 జ్యోకాంతుఁడనిందితాత్మఁ డావస్తుదగెన్. 17

క॥ జంకరహితాత్మనకు నక
 శంకయశోధికి నఖిలకళావార్షిధికిన్
 నేంకటరాయ విభుండును
 శంకరనామప్రభువును జన్మించిరొగిన్, 18.

క॥ శంకయొకించుకయేనా
 శంకరుఁడేయవతరించె జగతనటంచున్
 గొంకకపిబుధులు పేర్కొన
 శంకరవిభు శేఖరుండు పట్కర్తిగొనెన్. 19

క॥ అతఁడు నేరియందుఁ గనియెం
గురుకన్యన దానధర్మ గుణధూర్యబలి
వ్రతశాంతి హృదియ ధీయుత
నతులిత హిత వాక్ష్మీలయ మనోలక్ష్మన్యకా. 20

క॥ ఆరమణీమణి వెనుకొని
వీరుఁడు వేంకటరమణయ విభుతల్లజుఁడు
నారాయణశతబస్తీ స
తీరత్నంబు దయమైరి తేజోధనులై. 21

క॥ కృతిపతి వేంకటరమణ
క్షితిపతి యటులున్భవింది చెలరేఁగుజగ
న్నతి నానాటికిఁ గనుచును
ఋతవాక్యవిభూతిఁగొనుచు హితులహనుచుచున్

క॥ సరసప్రకరుఁడు సుగుణుఁడు
శరభవశౌర్యుండుగాన సాహిత్యకళా
శరనిధిమంథరుఁడని బా
కురువంశవతంసుబుధులు గొలుతురు వేద్యున్. 22

క॥ అతిరమణీయాకృతి స
స్తతినాదృతిఁ గీర్తి శాంతి మల్లసుతబల్ల
న్నతినానావిధవిద్యా
రతి వేంకటరమణమూర్తి ప్రతిగలరెక్షితి. 24

క॥ రామాకృతిఁగని మాని
 స్త్రోమముదమిగొనియెననెడి చోద్యపుమాటల్
 భూమిఁదగ వేంకటరమణ
 నామకవిభుఁడుదృవించి నయయశముగొనఁగ. 25.

క॥ మునుసుడుగాడా పరిబా
 ణుని వాఁకిటనుండెననెడి నుడి యశమిడునా
 ఘనుఁడువిభూత ముఁ డాతఁడు
 దనసేవికిఁబనులు సేయు దయయెట్టిదాకో. 26

క॥ అనిలునకు నోడినట్టిఁడు
 వనమాలినిమోయునట్టి వాఁడరిశాంరిగ
 గొనుటబ్రమెయని శేషుని
 వినుతింపరు వీరునరఁగ వీక్షించుబుధుల్. 27

క॥ పరలాభ మెంచికర్ణుఁడు
 హరికి సమర్పించెఁగవవ మదియొకపేరే
 సరహారికి సహజవిరణ
 గరిమనునిజహృదయ మొసఁగె ఘనుఁడతఁడుభర్త. 28

క॥ చంద్రుని సత్కీర్తిహరి
 శృంగుని ఋతవాగ్విభూతి శాంతినిధిహరి
 కేంద్రుని మనోహరాకృతి
 వైంద్రునిబొవ్వునుచుఁ జిమ్మనరఁడసదృశుఁడై. 29

క॥ తనుజంపువారివైనను
గినియందు తనవాడి నీచకృత్యములు మనం
బుననిడఁడు నొంచఁడేరిని
ఘనుఁడీల బ్రహ్మర్షియనఁగఁ గ్రామనహారే. 30

క॥ ఆతని నిర్మలసుగుణ
వాతమునిల నభిమతింప వశమావిధికిన్
భ్యాతిప్రదుఁడు వదాన్యుఁడు
నీతివిదుఁడు ధీరతుండు వృషభరుడౌరా. 31

క॥ రారాజద్గుణునిసుగుణ
వారంబుఖిలశలందు వర్ణితముగదా
కారుణ్యాత్మనకు మహిమా
దారునకు మదీయహృదయ తాపఘ్నువకున్. 32

క॥ శ్రీకలితాత్మ సదనునకు
బాకురుపండాన్యవాయ పాథోఽధికా
రాకాంతునకు వనీపక
లోకస్తవనీయకీర్తి లుఠితాశునకున్. 33

క॥ కందుకమల్లాదికల్పా
నందితహృదయాంబుజునకు నానాకవివా
గ్గ్వందితధీమండనునకు
సుందరతర దేహవిజిత సూనాస్తునకున్. 34

క॥ భూవందిత కీర్తి దునకు
భావభవాకారునకు విభానిర్జితరా
జీవాస్తునకు దయాభికి
శ్రీవేంకటరమణమూర్తి వృథిపీఠకిన్. 35

క॥ అర్పించి రామచరితయొ
నర్పంగదొడంగినాడ నైమిశవనిపా
స్తర్పమునరౌమహర్షణి
యోర్పుగలిగి శౌనకాచలూకౌనఁబలికెన్. 36

క॥ నళినాస్తవంశతిలకుఁడు
గళితాఘుఁడు రఘుఁడువనిని గాధతపంబున్
నళినాక్షుఁగూర్చి సలిపెను
దళితాసురుఁ డాత్మజుఁడయి తనకుజనింపన్. 37

క॥ హరియంతఁ దోచిరఘువుం
బరికించి నృపాత్వదీయ పాత్రునకు నిశా
చరవధకుజనించెదనికఁ
బురికింజనుమనివచించి పోయెను స్వేచ్ఛన్. 38

క॥ ఆజనపతి సుతుఁడగునజ
రాజమణికిఁ బుట్టిన దశరథుఁడు సుగుణలన్
రాజతనూజల ముగ్గురవి
రాజితగతిఁ గొనియెనమర రాజిచెలంగన్. 39

క॥ ఆరంజోతి పతిదయఁగు
మా రేష్టియతండానర్పి మహితాత్మలవి
ద్యారతుల శస్త్రనిపుణుల
నాదూఢశరీరుల సకలాహవజయులన్. 40

క॥ బలభేదిభయవిదారుల
లలితయశుల రామభరత లక్ష్మణశత్రు)
ఘ్నులఁగౌసల్యాదిసతీ
లలామలంఘఁగనె హర్షలాలసుఁడగుచున్. 41

క॥ గుఱ్ఱేయుఁ డంతరాక్షస
బాధితఁడై యరుగుదెంచి పజ్జికరధునిసం
హోధించి రాములత్తుణు
సాశించుకొనిచనియెఁ దన సవనముదీక్షన్. 42

క॥ చనుచోఁ దాటకపైకొన
నినవంశవతఁసుఁడలిగి యిఘతతిదానిన్
మనిమి సుబాహుఁ గసిమసఁగి
వనధిని మారీచుఁజేర్యె వర్ణినుతింపన్. 43

క॥ సీతాస్వయంవరము హల
కేతుఁడు చాఁటుటచిని మునికేసరి నృపసం
జాతుఁడో నటకునడఁచె
నాతురగతి రాముఁడెల్ల జహల్యను మనిచెన్, 44

క॥ కేతవఃకుట జాత్రమములఁ
 ప్రీతివసించి మిథిలాపురికి ముపురరుగన్
 భూతనాథుం డందఱుఁ
 జేతఃప్రమదఁజెనంగఁ జేకొనియోగన్. 45

క॥ హరచాపమంత జనకుం
 డు రామునకుఁ జూపనతఁడ నూన బలమునన్
 ధగణియదర దానివిజిచె
 ధగణిబయిడెఁ బుష్పమాల దాశరథిమెడన్. 46

క॥ రాముఁడు సీతఁగొని పరశు
 రాముసిభంగపటవి తనరాజ్యముఁజేరం
 గామంధర బోధనవిని
 తామసమున భరణజనని దశరథుతోడన్. 47

క॥ తనవరము ప్రిభరతున
 కును రాజ్యమొసంగుటయును ఘోరారణ్య
 మననుండ రాముననుపుట
 యును గోర్కియటందునాడె నొడయఁడు వనరఁ.

క॥ కైకయభీష్టంబారసి
 సాకేతపురంబువదలి సౌమిత్రియు
 తాకాలయ జెనుకొనిరా
 లోకోత్తరయకుఁడు రఘుకుటుఁడు వడికిఁజెన్. 48

క॥ తహతహపడుచును గంగను
గుహలుండు దరియింపఁ జిత్రకూటాశ్శివఁగా
మిహిరాన్వయమందు బసకొనె
మహీకుమారీమృదూక్తి మధువూరార్పన్. 50

క॥ లోకజనని జనకాత్మజ
తూఁకొనుతఱిగని విరాధి దోసమన కయో
కాకాకృతిని జయంతుం
డాకెపయినివ్రాలె నింతయానదొలంగన్. 51

క॥ ఆచీచకృత్యము నిలా
జానికనికడిందికినుక సాయకమును గ
నోబ్బినే సెఁగాకములకు న
హానేత్రమొకండుమఱిగె నాహేతువునన్. 52

క॥ అట విగతాసుండుయ్యెగు
గటకటపడి దళరథుండు కైకేయిసుతుం
డటునిటుదోచ కయోధ్యా
కటకంబునుబాసి రాముఁగని మ్రోక్కులిడెన్. 53

క॥ జనకుమృతి రాముఁడారసి
పనరిజలక్రియలొనర్చి భగతునకును బో
ధనచేసి యనిపి తాభ్యుగు
మునిశాశవిభీత విపినమునకుం జనియెన్. 54

క॥ నరభోజవిరాధుఁడు నిమి
 శరభంగు సుతీర్ణుఁడత్ర సాంగిలపడి యి
 త్వరిజంబుజననిఁ దటిమి
 ఖరదూషణముఖులను రఘు కాంతుఁడు సూలెన్. 55

క॥ రావణుఁడు శూర్పణఖయనఁ
 గావైదేహిని గొని చనఁగా మాలీచుక
 గైవశము చేసుకొనితొర
 గావచ్చె రఘువరుఁడున్న కాననమునకుకా. 56

క॥ మారీచుఁడంగఁ గాంచన
 సారంగాఢ్యుని బర్హశాలయెమరసం
 చారము సేయ విదేహకు
 మారికహరిణంబుఁగోరి మగనింబనిపెన్. 57

క॥ శంబరముఁజంపె రాముఁడు
 సంబరమున రావణుండు జానకీఁగొని పో
 యెం బుడమి బుడుతరవణము
 లంబరమునఁ గట్టివైచె నటుచనుచువగన్. 58

క॥ తను నెచుకు లక్ష్మణునితో
 నినవంశ్యుఁడు పర్హశాల నేగిజనకజన్
 గనకటునిటు తిరిగిఁభం
 ఘనిదునిమి జటాయుదెలుప దుఃఖితుఁడయ్యెకా. 59

క॥ అతిథ్యమిడిన శబరికిఁ
 గౌతుకమిడి పంపఁజేరి కమలాప్తపుత్రున్
 వాతసుత మైత్రిజేకొని
 యాతనిరిపు వాలినినకులార్గణి కూల్చెన్. 60

క॥ అంతటఁ బ్రావృట్కూలా
 నంతరమునఁ గపివరుండు నగచరులను సీ
 మంతినివెదకననిపె హను
 మంతుండు సంపాతివలన మార్గమరసితాన్. 61

క॥ సురసాసింహికలు బెదర
 హరితూరగవేగ ములర నరులవర నవా
 క్కరఁగినిదాటి లంకను
 బరిమార్చియశోకవనిని భామినిఁగనియెన్. 62

క॥ కనిన్యపు ముద్రయొసఁగి దీ
 వెనగొని యక్షయని డులిచి విశ్రవసుతనూ
 జుని సభఁజని లాంగూలా
 గ్నిని లంకదహించె నాంజనేయుండు గడిమిన్. 63

క॥ మఱి నీర్వామి నెగసి యం
 దఱఁబురికొని యనుచు మధువనముఁ జూటగొనెన్
 గొటగాని నేతలెంతురె
 యఃటిముటిమూరిఁజను సుజసులైచనయాచే. 64

క॥ అనిలభవుఁ జంగదాదులు
 ససుదేర రఘూర్వహుఁగని జానకీయులును
 వినిచె రుమాతారేశుఁడు
 వనధికిఁగట్టింపె సేతు వరుణాత్ముఁడే. 65

క॥ హరిభక్తుఁడు నీతివిదుఁడు
 సరమాధవుఁ డన్ననీఁగి జనకతనూజా
 వరుఁడేరె బవరమాయెను.
 సురకోటిచెలంగుడు విరిసోనలుగురియన్. 66

క॥ రావణసుతాగ్రజుఁడు రా
 మావరజుని మూర్ఖత్వముంప వహ్మతాద్రి నినాం
 లేవాని దెచ్చెముదము
 దేవాంగనథాన్యమాలినికి నిడివడిదాన్. 67

క॥ దోణాద్రి గాలిసోఁకినఁ
 బ్రాణాపాయంబుఁబాసి రావణవిదను
 త్రాఁముతోఁ జీల్చెనిశిత
 బాణములనూర్చి భాధితతి యగులభ్యుతిగా. 68

క॥ బలియుండు కుంభకన్తుఁడు
 బలిజామాత్యుఁడుటరామభక్తునిమీదన్
 గలయఁబడి ఘోరసమరము
 సలిపెఁగులగులునడవంక పాగరవింకగా. 69

క॥ దాశరథివికృతయాపు వి
సాశంబానరించ వీరనేక్తంచరులక్
గౌశికమహర్షి దత్తమ
హాగుగములఁ బీడమఁజుఁచె నగచరులార్వణ 70

క॥ దశవదనుఁ డంత నుగ్రత
నశనిసహాసాస్త్రై విరేత సరూఢస్వయంబన్
గృశియింప నేయరాముఁడు
దశదిశల నంద మొందఁ దలలను దులిచెన్. 71

క॥ తలలఁదునుమ నవితోడ్తో
మొలుచుటగనిరాముఁ డబ్రమునుగొనిదర్శి
జ్వలితుఁడయి నేలఁగూలిచె
బలలాశన వంశతలకు ప్రహ్లాస్త్రమునన్. 72

క॥ మయలనయాహృదయకు శే
శయనఁ భువిడ్వరుఁడనంత జరికిలఁపడినన్
జయజయరవములు నెలఁగెను
వియత్తలక్ష్మణ నిశాంఠపటుభోత్యవమై. 73

క॥ హతశేష లంతలంకకు
ధృతిచెడిపాటిమయసుతకుఁ డెరిపిరివగనా
సతిరికమకయగుచురణ
క్షితికినివిచ్చెన్ విధుని జేటుచునేడ్చెన్. 74

క॥ హరుఁబూజించిన రావణ
 శిరములుగృధ్రములక్రిందఁ జేకాకువడెన్
 దరమాఁగిధిక్పతమావఁగ
 ధరణిఁగాఁగఁగనికాక తప్పునెయకటా, 75

క॥ వేదవతియు శాండిల్యుఁడు
 సోదధిసుతుఁడు శిష్యుంపఁ జూడవ్రజీకున్
 గాదనక సీతఁగొంటివి
 నీదుపరాక్రమముబుంగె నెలఠలవలన్, 76

క॥ వీతదృతిఁగార్తవీర్యుని
 చేతఁగారాగృహంబుఁ జేరితివిపుడి
 సీతావతి చేఁబడితివి
 హాతపు నె దైవఁభిర మఱిశౌర్యశధీ, 77

క॥ అని మఁజొదరివాపో
 యిననుపక్రమఁడు నృపతియిష్టానుమతిగా
 జని యన్న నన్నిఁజేరిది
 తనవదినను భార్యగా ముదంబునఁగొయెన్, 78

క॥ జనకజగొని గాముఁడయో
 ధ్యనుజేరెఁ గుచేరపుష్పకామీధుంజై
 జనయిత్రులు చూర్చింపఁగ
 ననుజులు నభుజుఁడఁ బ్రజలుపహారములొనఁగన్, 79

క॥ ముంతుగవసిష్ఠునానతి
నంతటఁబట్టాభిషిక్తుడై సతితోన
త్యంతసుఖమొందె రాఘవుఁ
డింతియు గర్భంబుదాలెప్ప నీనరుచులరన్. 80

క॥ రజకుండట నడికిరేయిని
నిజపత్నిని నాడినట్టి నీచోక్తులు భూ
మిజయుఁడెఱిగి యమితమనో
రుజు పైధిలిననిపె వసికిఁ గూర్చులురాజుల్. 81

క॥ సీరధ్వజాత్మజ మునీం
ద్రామమునంచు నంగలార్పుచునుండెన్
గారుణికోత్తముఁడు నిరా
బారిమగం డెఱిగి దుఃఖపరవశుఁడగుచున్. 82

క॥ వేపుతైంది సతికిమః
భోవశమముఁడేసి కుంకి నుండఁగవేడెన్
భూపుత్రియ నీకొనియటఁ
గాపుర మొనరించె బారికాంక్షిసతులతోన్. 83

క॥ సౌమిత్రినాగుజాశ్రమ
సీమను గర్భిణిని దిగచి చింతనుమరలెన్
రాముఁడు పొగలె సతిఁదలఁచి
హామగువలమహులు హులుహ హరునకువశమా. 84

క॥ అంతశుభలగ్నముననా

కాంత కుశలపులను యములఁగ నెచ్చార్చికి

స్వాంతము వికసింపఁగదిన

కాంతుఁడు కులవృద్ధిచెందెఁ గదయని తనియన్. 85

క॥ కండుకమల్లాసికశలఁ

గాండవిరిత్రమమునందు శునతంగమముగా

దండిమగలుగా నెడుగుతు

నుండిరి వర్తికభవునియొద్ద నృపసుతుల్. 86

క॥ మానిత యశుండు కాస

ల్యానందనుఁ జశ్వమేధ యాగముసలుపఁ

గానెంచి సాయముటవసి

ష్ఠానుమతినివిడిచె లోకమందుఁజరింపన్. 87

క॥ నానాస్థులఁ దిరిగి యా

జానేయము నాకుజవనిచాయనుఁడాయన్

జానకిసుతులదిగట్టిర

మానుషవిక్రమము మెఱయ మహిముద మెనయన్.

క॥ తురగాంగరక్షకుండై

యరిగినశత్రుఘ్నుడంత నాబాలకులన్

బరిపరివిధములఁ బఱకిన

సరకుగొనమిచూచియుద్దసన్నద్ధుండై. 89

క॥ హ్రీరాంబకముల నొందిన
వారుగ్రత నేసియతని వసుధాస్థలిపైఁ
జేరిచిన లక్ష్మణుఁడు సని
ఘోరాహావ మాచరించి కూలెనయారే. 90

క॥ భరతుండంత నచటఁజని
భరకరమూర్తుల నిరువురఁగని ముదమారగా
సరసోక్తులు పచరించినఁ
బరుషములాఢుఁడునువాడు పైకొనికనుకన్. 91

క॥ వివిధాస్త్ర వితతినాతని
సువర్తమునుజించినేల స్రుక్కింధిరి రా
ఘవుఁడదివిని ఘనచింతా
వివర్ధమాన హృదయాబ్జవికలితుఁ డగుచున్. 92

క॥ లంకేశ రుమావరులిరు
వంకలఁదగజాంబవత్సవనభవముఖుల
తంకముగనక నడువఁగద
నాంకమునకుఁ గదలివచ్చె నవనివధంకిన్. 93

క॥ రామునివైభవజితసు
త్రామునిగఘశలపులపురా యీతని సరి
గ్రామమున జయించినఁగద
ఘాతుయశంబోదవునంచుఁ బొంగులుగలుకన్. 94

క॥ సేనబడి శ్రీముఖ సర

తానములను రామొండక్కొ దక్కినవారిన్
భూనతులుగఁ జేయఁగ వసు
ధానాధుండడిగెవాండ్ర తల్లిరవండ్రెన్.

95

క॥ బొంకులు సాగ్యభోముని

లానితమధుకోక్తులకుఁ జేలఁగి సీతయనఁ
గ్రాలుజనఁ పితయెఁతఁడో
యెఱమాటలని విరట నెక్కిడిరి ముఱిన్.

96

క॥ ఆమాటలు చెవిసోకిన

భూమీశుండు మూర్ఖుఁబొందె భూపాథరణ
స్తోమమును జాంబవంతుని
సామీరిని గొనుచువారు నని రిలుసేరన్

97

క॥ సీత పరిభూషలంగని

హాసండ్రిజంపినారె యని యెలుఁగెత్తన్
వారాత్తజ వలనఁదెలిసి
యాశురగతి నాఁకుజాఁడు రణావనికిఁజనెన్.

98

క॥ చని ముని తనయోగమహిమ

ననుజహితభట సహితముగ నాన్యపులేపిన్
మనుజపతియు మస్కరికిని
ఘోరభక్తివచుస్కరించె గాత్యపియలరన్.

99

క॥ అంతఃదపాధనుఁడనుటగఁ
గాంతానుఁ యులముగాఁగఁ గటకంబు పకున్
సంతసమునఁజని యధ్వర
మెంతయుసాఁగించె రాముఁ డిద్దయశుండై. 100

క॥ ఈరేడు జగంబులఁ దన
పేరేపారనృపుఁడేలఁ బృథివీతలమున్
నారదుఁడట వైకంఠముఁ
జేరంజని శ్రీఁగాంచి చేమోడ్పియనున్. 101

క॥ అంబా హరిపూనినరూ
పంబాహోయిట్టులనుచుఁ బలుక శలువశ
క్యంబా కనఁ దగుననివా
ద్దంబరమును గలయనెఱుపి కర్తృంచిబనెన్. 102

క॥ సీరితననర్తనభవణిఁ
బరికించిచెలి వదీయ భర్తయమోధ్యా
పురివేలుచు నుండునుగద
దురీనఁ జగమాయఁబన్ని తోడ్కొనిరన్తూ. 103

క॥ వాపుఁకుఁజేడె యయోధ్యకుఁ
దీవరముగరామభవ్యతీరునఁజని ల
క్ష్మీఁభుగీరాకృతి మా
యావైకిరిమాట్టిరెచ్చె యభిజమెచ్చున్. 104

క॥ శ్రీరాముఁడు వైకుంఠ
 ద్వారమునఁ బ్రవేశమగుడుఁ దనయాపుగొనెన్
 శ్రీరామహేమపాత్రను
 నీరముగొనితెచ్చుఁజరణ నీరజములకున్. 105

క॥ రాముఁడదిగాంచి హాపర
 భావపుతగదిట్టులనుఁచుఁ బరుషోక్తులనన్
 గామాంధత లక్ష్మి నిజ
 స్వామిని మువ్వఁజూసెంటు వారకనలిపెన్. 106

క॥ తనుఁగొంగిలిందిన కమలఁ
 గినిసికయిఁదోసివైచి క్షితి జూరటివై
 జనియింపునుని శపించెను
 జననాథుఁడు పూర్వదృష్టి చాలమి కతనన్. 107

క॥ ఏకస్త్రీవ్రతుఁడతం
 డాకలశవయోధతనయ యన్యంగనగా
 లోకాపవాద మెంచుచు
 వీరంబుడఁదోసితిచ్చె వీటిడివోలెన్. 108

క॥ అలింగన సఖమివ్వక
 బాలికుఁడై తిట్టెననుఁచుఁ బతినిశపించెన్
 జాలిఁ గలిమికోమలి తన
 యాచినిష్ఠుధీనిచూసె యలయికవడఁ గాన్. 109

క॥ అటుదిట్టి భావి భవమున
 పటవృత్తి గొనుమది పత్త విభునికపించెన్
 గటకట కాంతాశముగొను
 కుటిలాలక లరయువా రె గుణదోషంబుల్. 110

క॥ అంతసఖమాయ నిజనిగ
 మాంతపురమందుఁ జేరి యవనిపుమారిన
 వింతనుడులఁగలఁచెనతం
 డింతులసామాన్యపురుషు లేమవితానక. 111

క॥ సీగకఠినోక్తు లోర్వక
 మాతనుగలపోయి ధరణి మార్గ మొసంగెక
 నాతియునటఁ జొచ్చెరసా
 నేతయు నెవ్వగను నీఁగెనెఱులగుఖంబుల్. 112

క॥ కులధర్తంబులు దప్పెం
 జేలువలు సేయందొడఁగిరి మీఁకటిరప్పుక
 దులువలచెడఁపనులొప్పెక
 జలజాప్త కులాల్లివిధుని స్థానీయమునన్. 113

క॥ జనపకము పాటునెంచక
 జననాథుఁడు కర్తవ్యప్రజాహరిజాహా
 తృనియునుమతి నెరయూనది
 ననుజాలతోనంతగ్రుంకె హరినగతిమటన్. 114

క॥ సుడివాలుగాఁగ శత్రు
ఘ్నఁడుశంఖముగా భరతుఁడు నూరుతలలదే
భుఁడుగా లక్ష్మణుఁడలరెం
బుడమియొకయఁ దాదివిష్ణుమూర్తి గఁదనరెన్. 115

క॥ శ్రీరామశప్తయగురను
యే రాధయనంగఁబుట్టెఁ గృష్ణుండామెన్
శ్రీరమణుండుని రావణ
వైరివరిగసూతుఁడా జెవరిసంతతికా 116

క॥ అలఘుగరభక్తి నియ్యది
యలరఁజుతించు సుజనాధి యఘుసంఘంబుకా
డులుతురు గొడబ్రాహ్మణ
కులశేఖర దానధర్మగుణనుత్యక్తరా. 117

క॥ శ్రీమాద్ధర్మ సగోత్రభ
వామంజాలవాగ్విభవసువైభవజితపా
లోమీధవ విశ్రాంత
రామరసహితోద్భవ ధృతిదర్పితభావా. 118

క॥ శ్రీమల్లక్ష్మ్యంబాగ
ర్భాచ్యుతరత్నాకరామృతాకర సుగది
స్తోమస్తుత్య యశపకర
కామకోధహరయాచక ప్రచుదకరా. 119

క॥ భావభవాకారయతా
సావిత్త్యంబాభిభాన సాధ్వీహృద్యా
జీవమఖువ్రత ధీరత
శ్రీవేంకటరమణమూర్తి శ్రీరజనవర్తి.

120

X ద్య.

అది శ్రీకాళీవరణారవింద మరందపానధౌరేయ
రాజామణినామధేయ ప్రణీతము రామక
థాకరండము సర్వము సంపూర్ణము.

10417

